

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gid. 50 kr., za pol leta 1 gid. 25 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Delezniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikém trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Katoliški shod, kaj je in ali nam ga je v Ljubljani treba?

Novi časi so nove potrebe in moder ni človek, ako jim zapira uho ali jih prezira, češ, da za-nj niso ali da sploh čas nima moči do njega. Resnica je, da človek živi v svojem času pa tudi po potrebah tega časa. V vrsti naših bralcev še imamo več taci, ki znajo za čase, ko ni bilo niti kacih volitev, niti zborov in torej tudi ne kacih večjih shodov: vseh teh pa imamo sedaj več, kakor nam je ljubo. Težko pa reče kateri izmed njih, da je sedaj bolje, lažje življenje. Vsak izmed njih pa torej čuti, da živi v novem času, v novih potrebah. To ne bode in ne more biti drugače, najbolje tedaj storimo, ako se pripravimo v pravem času za nove čase in za njih potrebe.

Ker pa se človek sam za-se ne more pripraviti za vse nove potrebe, more se pridružiti drugim, katere navdaja ista želja in to ga navede, da se z njimi shaja, z njimi pogovarja o taci rečéh, tedaj da se vdeleži shodov, na katerih se govori o njih. Na vseh shodih gre torej ljudém, ki se jih vdeležijo, za enake stvari in ako si gredó iz kraja njih misli tudi križem, na zadnje se vendar-le nekaj dožene, kar je vsem prav ali vsaj njih večini. To pa je že veliko, kajti potem skuša vsakdo tudi izpeljati sklepe, storjene na shodu.

In to je za-nj pa tudi za druge koristno, ako so sklepi dobri, razumni. Nekaj enacega pa se godi tudi na »katoliških shodih«. Njih se vdeleži lahko mož in žena, gospod in kmet, v obče vsak, kdor je katoliške vere in mu je mogoče iti iz doma. Vdeleži pa se shoda rajši tisti, ki mu je v resnici kaj do sv. vere in lažje on, ki zmore stroške, katerih mu je za to treba, ne da si dela pri tem kako silo. Iz tega pa potlej pride, da se ga ne vdeležijo vsi, ki bi radi, ampak samo taki, katerim je to lahko, brez velike sile. Tem večji pomen pa imajo vsled tega sklepi, ki se napravijo v taci shodih.

V njih ima vsaka beseda svoj pomen in za njih vsako stoji sto in jezero mož, žen katoliških ter vsi dajo za-njo tudi odgovor, ako in kjer ga je potreba.

Ako kje kedaj, v naših časih in recimo koj, tudi v naših krajih, tedaj na slov. zemlji, je za »katoliške shode« potreba velika, nujna, silna. Sv. katoliška cerkev je imela vse čase, kar stoji, svoje sovražnike, ali oni so kedaj se vzdigovali le bolj v eni deželi ali v drugi, le bolj zoper eno ali drugo njeno resnico ali napravo: naše dni pa ima ona sovražnike po vsej zemlji in njim ni več na poti ena ali druga naprava, marveč ona sama; vsa katoliška cerkev je sedaj prav tisto torišče, na katerem si podasta Herod in Pilat roke iz nameña, da vdarita skupaj, roko v roci, na-njo, ne prašaje, kaj da pride potlej, ne maraje, če se tudi pogrezne zemlja ali se razbije vse družbinsko življenje, kakor ga imamo doslej. Le-to stoji, če tudi ne najbolje, vendar še na tleh krščanstva.

Slovensko ljudstvo naše je katoliško in da-si ni brez slabostij, brez večjih ali manjših napak, ono še je doslej verno, ali kako dolgo še ostane tako? — Slovensko ljudstvo naše se zaveda že tudi pravice, ki jih ima v državi — enake, kakor druga ljudstva, ali onih ne dobi, če se ne poteza dosledno za-nje in kdo zna, če se ono ne naveliča tega? — Slovensko ljudstvo naše uči se rado in bere rado ter je sploh, kakor poje pesem, »za uk prebrisane glave«, ali kaj pomaga, če v šoli, v katero pošilja svoje otroke, ni dobrega duha in če tiči v berilu, ki ga jemlje v roke vsak dan, vsak teden ali vsakih štirinajst dnij, strupa, nejevere, liberalizma?

Taci in enaci vprašanij stavimo še lahko celo vrsto in o njih se lahko razpravlja na »katoliškem shodu« v Ljubljani. Čem bolje bodo te razprave in čem več in imenitniših mož, gospóde se vdeležijo tisti, tem bolji bodo sklepi in tem večja bode njih veljava. H krati pa se ne opravijo take reči, ampak za-nje je treba priprav in tedaj radi opomenimo naše bralce, naj storé

tudi oni kaj, vsak po svoji moči, za ta shod, ki se vrši najbrž v poznem poletju. Enim bode mogoče, da se ga vdeležijo, če že na-nj mislijo naprej, drugim pa more biti ne bode moči iz doma, le-ti pa naj prigovarjajo tacim, ki gredo lahko, ali manjka jim morebiti za to dobre volje. Sploh pa želimo, da si podamo na tem shodu vsi bratovsko roke ter pokažimo svetu, da smo, če že ne veliko na število, vsaj edino, katoliško ljudstvo! Iskreni katoliški možje so iskreni slovenski možje.

K članku »Občinske volitve na Slatini« v Vašem listu št. 7 od 18. febr. t. l. zahtevam na podlagi § 19 t. p. da sprejmete sledeči popravek.

Ni res, da kot zdravnik na Slatini ne plačujem štibre; ni res, da nimam pravice se na Slatini volitev vdeleževati, res tudi ni, da volim tam že več let brez pravice.

Res pa je, da dve tretjini cele moje štibre za svoje dohodke plačujem na Slatini; res je, da imam po § 1, e, o, v, r pravico na Slatini voliti in slednjič je tudi res, da imam enako pravico na vsak način tudi kot častni občan te občine.*

Celje, dne 8. marcija 1892.

Dr. J. Hoisel.

Cerkvene zadeve.

Janez Kramberger, župnik Vurberški.

VIII. Domačija. Pri takih prilikah, ko je sv. birma, so si rajni tudi prizadevali, prav veliko gostov privabiti, naj bi bili njihovi farani tem bolj v Gospodu veseli. Stroškov se niso bali nikdar, če je bilo treba za čast božjo kaj začeti. Prigodilo se je večkrat, da bi bili radi kaj dobrega storili, pa niso imeli denarja. Tedaj so pa prijatelju pisali: »Plačaj le Ti; bom že vrnil, kadar denarja dobim«. Takošnja milošnja pač pri Bogu kaj velja! Da bi svoje farane razveselili, povabili so mladega novomešnika, naj pri njih v Vurbergu sv. novo mešo pojejo. Novomešnikovi stariši na Češkem so namreč bili ubožni. Tako se je tudi zgodilo in nikdo ni bil pri tej svečanosti, ki je gospoda župnika več ko sto goldinarjev stala, bolj vesel, nego oni sami.

Stanovanje rajnega gospoda je bilo lepo pobeljeno, ne pa z barvami pisano. Nad svojo posteljo so imeli lepo sliko Matere Božje sv. Rožnega venca z Jezuškom v naročju. Nad svojo pisalno mizo so imeli sv. Alojzija in zraven škofovo sliko, v obednici pa žalostno Mater božjo pod sv. Križem. Ravno v tej sobi je visela tudi prav lepa in umetna slika presvitlega cesarja, katerega so rajni župnik ljubili in čistili kakor svojega ljubega očeta. Večkrat so mi rekli: »Za svitlega cesarja, ki sv. katoliško cerkev tako lepo spoštujejo in vsem svojim podložnikom tako lepe krščanske zglede dajejo in tako obilno miloščino delijo, molim vsak dan. Bog ve,

*) Gospod doktor pač čudno greši na § 19 t. p. in trdi v svojem »popravku« tacih rečij, katere mu popravimo lahko že mi, ne da čakamo na našega poročevalca, tako-le: 1. Ni res, da plačuje g. doktor dve tretjini ali le sploh kaj »štibre« na Slatini, saj še ondi davkarje ni! 2. Težko je resnica, »da ima po § 1. e, o, v, r, pravico na Slatini voliti«, čemu ga pa je sedaj njegov mož, župan Ogri-seg, izbrisal iz zapisnika volilcev 2. volilnega razreda? 3. Če je v resnici častni občan Slatinske občine, potem ima pač more biti v 1. ali tudi v 3. volilnem razredu volilno pravico, nikakor pa ne v 2. razredu. Ali ravno v tem razredu je bilo g. doktorja treba, da pomore do zmage stranki nemškutarjev. Uredništvo.

kako bi se nam godilo, ako bi nas svitli cesar s svojo mogočno desnico krepko ne narovali?« — Jaz sem rajnemu gospodu rad pritrdil in pristavil: »Za nas vse skrbijo, za to moramo tudi vsi za njih moliti, da bomo lepo v miru Bogu služiti zamogli.«

Čisto odlično mesto je zavzemala tudi podoba sv. Očeta, rimskega papeža. Kako da so višjemu pastirju domače lavantinske škofije vdani bili, vidi se že iz sledečega. Ko so rajni gospod po časopisih zvedeli, da so se naš milostljivi knez od škofovskega posvetovanja na Dunaju v jeseni bolni vrnili, so goreče za njihovo ozdravljenje molili in posebno o prazniku Marijinega čistega spočetja svoje ovčice opomnili, naj sv. obhajilo za zdravje našega višega pastirja darujejo in naj se spominjajo hvaležno njihovih naukov o priliki sv. birme.

Konečno omenim še to, da so rajni dolgoletnim preprirom med graščino in faro s tem konec storili, da so raje nekoliko odjenjali, in zdaj je vse v redu in so povsod mejniki postavljeni. Rekli so: »Boljša je kratka sprava, kakor pa dolga pravda«. — Svoje dni so Vurberški graščaki o vseh večih praznikih in shodih vse duhovnike in šolske gospode, ki so v cerkvi pomagali, k svoji mizi povabljali, da bi njih tako počastili. Graščak grof Attems je tudi v svoji oporoki naročil, naj se to godi na njegove stroške vedno naprej za vse čase. Ali časi so se spremenili in posestniki tudi. Za to so rajni gospod raje s sedanjim posestnikom graščine tako pogodili, da se je graščak z zmerno svotico v denarjih rešil svoje dosedanje dolžnosti. Za potrebni obed poskrbijo sedaj g. župnik, in gostom je to tudi ljubše, če se njim v duhovski hiši miza pogrne, kakor pa v graščini.

Kdo imenuje in plačuje organista? Na podlagi člena 15. temeljne državne postave z dne 21. dec. 1867, državni zakonik št. 142, ima pravico župnik imenovati organista in pevskega vodja na koru. Ta pravica pripada pa občini tedaj, če jo ima občina posebej s pismom zagotovljeno. Ukaz c. kr. ministra za uk in bogočastje z dne 6. oktobra 1881 št. 17.712. Organistova plača spada k cerkvenim potrebam; odrajtuje jo tedaj oni, čegar dolžnost je oskrbovati druge cerkvene potrebe. Fr. Šegula.

Gospodarske stvari.

Nekaj o gnojenji in gnojilih.

(Dalje.)

Vzamimo pa še drugi slučaj. Mi imamo mnogo vinogradov, a za-nje nič živinskega gnoja med tem, ko nam tudi ni mogoče dovoljno mešanega gnoja vkup spraviti. Razun tega pa je lega vinograda taka, da bi nošnja gnoja odveč stala. Kaj toraj storiti? Poslužimo se umetnih specialnih gnojil in sicer kupimo si za apnene zemlje ali za puhljico: 1. 600 kg. pepela, 100 kg. à 2 gld. = 12 gld.; 300 kg. superfosfata à 7 gld. 50 kr. = 22 gld. 50 kr.; 100 kg. čilenskega salitra 100 kg. à 12 gld. 50 kr. = 12 gld. 50 kr., vkup 87 gld. 2. ali za kalija bogate zemlje, kakor so one, katere nastajajo iz razpadanja granita: 300 kg. pepela, 100 kg. à 2 gld. = 6 gld.; 200 kg. superfosfata, 100 kg. à 7 gld. 50 kr. = 15 gld.; 100 kg. čilenskega salitra, 100 kg. à 12 gld. 50 kr. = 12 gld. 50 kr., vkup 33 gld. 50 kr. 3. ali v ravninah v bogateji zemlji: 400 kg. pepela, 100 kg. à 2 gld. = 8 gld.; 200 kg. superfosfata, 100 kg. à 12 gld. 50 kr. = 25 gld., vkup 33 gld. za hektar. To nam traje potem za štiri leta, toraj nas stane gnojilo okoli 8—22 gld. na hektar in leto. Razun tega imamo pa tudi vsako leto

samo 1.5—2.5 metričnih stotov v vinograd nositi, mesto 200 stotov živinskega gnoja, kar nas gotovo manje stane. Kako pa s tem gnojem gnojimo, kako ga razdelimo? Prav lahko! S kolom (najbolje z železnim) napravljamo na vsak m² po eno ali okoli vsake trte po nekoliko lukenj, katere nas stanejo tisoč okoli 2 gld., toraj ako na vsak m² eno napravimo, za 10.000 lukenj 1000 à 2 fl. = 20 gld. Potem gnoj dobro premešamo ter razdelimo težino vsega gnoja z množino lukenj in dobimo množino, katero moramo v vsako luknjo stresti. Za 10.000 lukenj pride toraj, ako imamo 10 metričnih stotov gnojila, na luknjo po $\frac{1}{10}$ kg., toraj sto gramov. Za to si napravimo najbolje merico, katera toliko drži, kar delo jako olajša in stane na ha. 6 gld. Za tem pridejo drugi delavci, kateri te jame na rahlo s kamenjem in prstjo zasipavajo, kar zopet stane ha. 5 gld., torej vkup 31 gld., med tem, ko nas stane gnojenje hektara z živinskim gnojem (okoli 100 voz), ako ga treba po eno uro daleč voziti in pet minut daleč z delavci nositi, brez vrednosti gnoja samega, čez 200 gld. Toraj smo tudi v tem oziru na boljsem.

Sedaj bode pa kdo rekel: »to je vse lepo, toda s takim gnojem nismo vsega zemlji dodali, kar potrebuje, namreč organske snovi, katera zemljo rahlja in jo rastlinam vgodnejo dela«. Toda temu je lahko pomoči. Zakaj naj bi te snovi od daleč v vinograd s trudom vlekli, ko jih zamoremo takoj na mestu dobiti! Odpadlo listje, katero podkopamo, ravno tako plevel itd. že množijo te snovi. Toda to samo še ni dovolj. Poslužimo se tudi zelenega gnoja. V to svrhu posejamo v vinograd, ne ajde ali enake rastline, katere sicer mnogo organskih snovij, toda družega nič ne dajo: vzamimo rajde tako imenovane leguminoze, katere imajo to dobro lastnost, da v zemlji dušec pomnožijo, ker ga tudi iz zraka vlečejo. Posejmo toraj zgodaj na pomlad ali jesen na ha. vinograda okoli 25—30 kg. semena od štajarske detelje, katera bode, ako ni zemlja pretrda ali prepeščena, tudi še v vinogradih rastla. Kadar počne cvesti, potem se pa ne dajmo zapeljati, da bi kosili ter s tem naše krave krmili, s čemer bi zemljo zopet oropali, temuč podkapajmo jo! S tem bomo zemlji dodali okoli 100 metričnih stotov ali 10 gnojnih voz organskih snovij na hektar; toraj v enem letu skoro $\frac{1}{10}$ del, kolikor jih damo pri polnem gnojenju z živinskim gnojem za pet let, oziroma polovico toliko, kolikor za eno leto. S tem pa ob enem tudi pomnožimo dušec in sicer tako, kakor se je dir. Mach v St. Mihelu na Tirolskem prepričal, da nam še ni treba z drugim duščenavim gnojem, n. pr. s čilenskim salitrom gnojiti; s tem si tudi mnogo prihranimo.

(Konec prih.)

Sadne brajde.

»Slov. Gospodar« pogosto prinaša poučne članke o sadjereji pa žalibog nahaja se še premnogo praznih prostorov, kjer bi lahko sadno drevje veliko sadja prinašalo. Veliko prostora, kateri je za sadjerejo kakor vstvarjen, ker je rodovitna zemlja, ima solnčno lego in je pred vetrovi večidel zavarovan — tacih prostorov je še po slovensko-bistriškem Pohorju veliko. Ali tarnjati nič ne pomaga in moj namen je nekaj o sadnih brajdah opomniti, za katere tudi pri vsaki hiši prostora ne manjka. Za sadne brajde so posebno sposobne hruške in marlice ali marule. Vzgojujejo se tako-le: Podloga za hruško se vzame kutinja, in najboljše cepljenje je okoliranjje. Iz okoliranega očesa zraste čez meter visoko deblo, katero se drugo leto 40 cm. visoko odreže. Zgornje oko pusti se k višku rasti, spodnjih dveh pa se napeljuje eno na levo, drugo pa na desno. Tretje leto se vrh spet za 30 cm. od prvih vejic odreže in ravno tako odgo-

juje, kakor prvo leto. Mladikam, ki iz debla in poprečnih vej (palmet) rastejo, pincirajo se po letu, to je: vrhi odščipnejo, kar stori, da drevce cvetne popke nastavi, in o spomladi se porežejo pri tretjem očesu mladike. V tretjem letu pritlikovci že rodijo in so ob stenah lep kinč.

Ker je ob stenah dovolj toplote in zavetje proti viharjem in mrazu, zato ob zidu marelice kaj rade rastejo in lep sad donajajo.

Marelice se cepijo na slivo in najboljša je pa trnina (Haferpflaume St. Julien). Ona kot grimovje po pašnikih in mejah raste. Marule se morajo pozno v jesen obrezovati in rane z voskom zamazati, sicer teče iz ran smola in les trohni.

F. P—k.

Sejmovi. Dne 18. marcija na Ptujski gori. Dne 21. marcija pri Sv. Barbari v Halozah, Sv. Jederti nad Laškimi trgom, pri Sv. Barbari tik Oplotnice, v Rogateci, v Sevnici in v Tilmiči.

Dopisi.

Od Slovenjegrada. (Dac.) Ko si je Slovenjegrška glavna skupšina podjarmila tudi manjši oddelek Mislinjski, poslali so na novega leta tudi dacarja tje z naročilom, naj brez razločka vse krčmarje po tarifu zadaca. Izgodilo se je pa, da so zadeli tudi na društvenika, kateri jim vrata zapre in jim prepove v klet, češ, da so dolžni po društvenih pravilih zavezniki prevzeto svoto tudi brez tarifnega dacanja pravomerno zložiti. Ko so ga nato finančni oblastniji tožili ali v tem so sramotno prepadli, bila jim je prosta le civilna tožbena pot — in zdaj so še le našli paragrafe, da društveniki vsi za enega in eden za vse smejo drug drugemu prisoditi, koliko bi naj vsaki plačal. Nikoli pa bi ne bilo ugodnejšega časa, kakor ravno zdaj, ko je razburjenost društvenikov v Mislinji zavoljo zgube, ki je nastala iz tega, da so si bili previsoko svoto daca naložili. Zdaj je toraj napočil ugodni čas, ko sta si družbi, prej dolgo let v nasprotju, roke podali, ter sta se tako Poncij in Pilat sprijaznila. Tekali so našuntani ali še tudi prismojeni agitatorji po večkrat na dom k društvenikom, naj se vsaki podpiše, koliko more gostilnica J. J. plačati daca. Ugibali so nekateri prav in se tako tudi podpisovali, ali agitator jih je zasmehoval rekoč: Tako malo, saj mu drugi več pišejo! Številko goldfinarjev pa je pisal nato po želji nasprotnikov, in tako so pripisovali številke za več stotin in sklicali so skoraj, da ne posiloma veliki zbor in opravili sodbo z zvižajo rekoč: kaj ga hoče še kdo zagovarjati, saj je že sam toliko obljubil! In ta namišljena vsota se je glasila za štiri krat tolika, kakor jo je res obljubil, tako da so modri možje kar strmeli. Kaznivo dejanje pa pride pred sodnijo.

Iz Slatine. (Županov »popravek«.) [Konec.] Tu nam polagate račun od preteklega leta. Ogleдали si ga nismo, ker se radi izogibljemo Vaše hiše; saj nam je še v živem spominu, da ste shruli Slatinčanje na nas, ko smo se predrznili pokukati malo v zapisnik volilcev, kakor bi se zaprisegli vsi peklenščeki. To prepričanje pa imamo, da račun enega leta Vas ne more več oprati in da ste nam Vi zakrivili previsoki davek, ker ste se silili v županstvo, dasiravno po lastnem spoznanju k temu niste sposobni. Naštel bi Vam rad, katere ceste se popravljajo na deželne stroške, pa ker Vam je tako malo znana lastna občina, da celo sv. Križa ne poznate, bilo bi to odveč; svetujem Vam le pogledati si pomladi, čegavi delavci da nasipavajo skoraj vse ceste daleč krog Slatine. — Kar se tiče šulvereinske šole, naj ven-

dar le naša obvelja, zakaj kmetje so videli večinoma na lastno oko, da ima lastnik šole, »nemški šulverein« poleg svojih 8000 vknjiženih 10.000 fl., izposojenih od Mariborske hranilnice. — Zdaj pa nekoliko o volilnih polah, pa le mirni bodite, da Vas krč ne zgrabi, ker povedal Vam bom resnico! Vaša dača ni tako visoka, kakor stoji v volilnih polah, to nam spričuje ne samo letošnji izkaz davka, ampak tudi izkaz leta 1890. Natakните si očali pa preglejte bolj natanko dačno knjižico! Ako se bi Vam bila tudi znižala dača meseca decembra, imeli bi si popraviti o pravem času volilno polo, celi mesec imeli ste čas za to, kajti volilne pole podali ste nam na ogled še le dne 24. januarija. Res je tudi, da ste si tri davkoplačilce kar iz trte izvili, enega za prvi, dva pa za drugi razred. Kaj ne, da ga je bilo sram, ko ste mu to pravili? Nekemu mrtvecu ste v prvem razredu izkopali grob, češ, naj leži tukaj, da se kak Slovenec ali Rus va-nj ne vrine; neki dediči, ki nimajo več svojega posestva, so se tudi šopirili v prvem razredu. Pri dveh naših volilcih se je davek silno znižal in izbacnila sta se iz prvega razreda. V drugem razredu ste enega čisto izpustili, celo v tretjem ga ne najdemo, pri osmih ste skrajšali davek, pri šestih svoje stranke ga pa povišali na našo škodo. Želite imena? In v tretjem razredu, zakaj ste si pa izmislili ravno nesrečno številko »13«? Nimam praznih vēr, pa veste, to ne bo brez pomena: eden bo v kratkem šel, kaj, ko bi Vi štrbunknili z županovega stola? In ne zamerite, res ste jih spregledali nad 40 davkoplačilcev, kajti novih smo še našli. Ti plačujejo davka od 7 kr. do blizu osmih goldinarjev, »kajžlarjev« pa od 5—17 kr. izpustili ste samo tri. Hočete imena? Cele litanije jih bo. Dragi moj, ni torej zastoj ovrglo okr. glavarstvo razpisane volitve. — Za danes bo pa zadosti!

Iz Ponikve. (Novo društvo.) Že dalje časa se je tukaj govorilo, naj bi se ustanovilo »bralno društvo«. A do zdaj se še to govorjenje ni vresničilo. Kriva je temu odlaganju malomarnost in nebržnost. Toda konec naj bo praznim besedam, besedam brez uspeha! Stopimo na noge! Povsod po Slovenskem se že ustanovljajo bralna društva, le mi Ponikovljani, kjer še, hvala Bogu, uboštvo ne trka na duri, bi naj za drugimi zaostali! Sramota bi bila za nas, ako bi si ne upali društva ustanoviti, ga podpirati in krepko vzdrževati! Obračamo se pa v prvi vrsti do kmetov in njihovih zavednih sinov in jim prav goreče na srca polagamo, naj v prav obilnem številu pristopijo k društvu, katero se bo v prvi vrsti njim v korist ustanovilo. Koliko lepega, koristnega in podučljivega berila bote zajemali iz časnikov in iz knjizic, katere bote ob nedeljah in praznikih v društveni sobi lahko prebirali! Ob enem se bote pa tudi marsikateri slabi tovaršiji izognili, marsikatero pohušanje se bo odvrnilo, pa tudi marsikateri novec, kateri bi lahko mišljeno zapravili, ostal vam bode v žepu! Torej navdušenost velja! Na noge!

Iz Vojnika. (Raznoterosti.) Malokateri mesec je toliko spravil ljudij pod grudo, kakor pretečeni. V Vojniku so zmirom zvonili in so tudi mnogim odzvonili. Gospod sosed dopisnik iz »rožne«, zdaj pač »snežne« doline je poročal, koliko spovedij je bilo. Res mnogo, ali še več ob Hudinji, ko jih je tudi pet na dan prišlo. — Senic je pa precej okoli Vojnika, ker jih Šmartno nič nima. Veliko in živo je zanimanje za naše društvo »Edinost«. Imeli smo posvetovanje in bilo nas je vže, da se ne bi »švabov« vstrašili, saj se jih pa nam tudi ni treba. Ne potrebujemo jih tako ne, le nemčurji nas. In tega si naj nihče pod uho ne potiče, kar se nikoli preglasno, nikoli prepogosto ne pripoveduje ljudem: le pri Slovencih kupujte! »Svojim k svojim«. To pa čisto lahko slednji stori pri nas, zakaj Vojnik ima narodnega

trgovca., zavednega Slovenca, Fr. Uratariča in tudi mesarja kmalu dobi v jeklenem in neupogljivem K. Vrečarju. In če človek po lepoprjazni dolini ob Hudinji kak sprehod napravi in ima sušo v grlu, a ne v žepu, postrežeta mu poslednja dva rada z dobro kapljico. In še nekaj! Zanimivo je to, da tukaj le nemčurji »šnops« točijo in predajajo. Eno in drugo je kuga za dobro slovensko ljudstvo! Prihodnjič več! Slovenci dragi, Vam pa kličem: ogibljite se enega in drugega! Do svidenja!

Iz Ruš. Bralno društvo naše priredilo je dne 21. februarija drugo, prav sijajno veselico. Dasiravno se prirejajo pri nas večkrat vsakovrstne veselice, a so večinoma bolj nemškega značaja, sme vendar bralno društvo ponosno biti na svojo zadnjo veselico, katere se je udeležilo toliko gostov, da so bile vse prostorne dvorane g. Novaka prenapolnjene. Razven vrlih naših narodnih kmetov iz Ruške fare in naše narodne gospóde počastilo je tudi mnogo tujih gostov našo veselico s svojim prihodom n. pr. iz Puščave, Sv. Lovrenca, Rač in Slov. Bistrice. Posamezne točke vspreda so se z velikim vspehom izvršile. Gospod predsednik pozdravi v mični besedi dobro-došle mu goste in omeni tudi, da si hoče društvo vselej prizadevati, doseči svoj blagi cilj. Za pozdravom igrala se je burka v enem dejanji »Brati ne zna«. Odbor je sicer sklenil, naj bi se pri tej veselici igrala po Kranjskem obče znana igra »Nemški ne znajo«. A ker nam je gosposka ni dovolila igrati, priskrbela se je druga igra »Brati ne zna«, in je poslušalcem tudi prav ugajala. Igralci so nam zopet pokazali nekako nadržanost za gledališno igranje, zraven pa velik trud, kajti v vaje jim ni bilo odločeno več časa nego eden teden. Po igri stopili so gg. pevci na oder. Njih krepki in dobro ubrani ugajali so poslušalcem tako, da so jih začudeni poslušali, nam tudi priča, da so za narodno petje navdušeni in da so pod dobrim vodstvom. Ko se je vspeš dovršil, začela se je domača zabava. Med njo priredilo se je tudi srečkanje, ki je napravilo gostom mnogo šale in veselja. Res vesele in nadepolne misli so se mi vzbujale, ko sem se oziral po rodostnih obrazih vrlih slovenskih možev, korenjakov in lepih slovenskih deklic in žen. V sredi tega ljudstva ni še tistega pogubljevega črva, ki spodjeda stebre slovenskega naroda. Ko bi vam ne bila srca vneta za svoj rod, ne sešli bi se v tolikem številu na narodnih veseliceh. Čast torej vam, prebivalci pohorskih bregov, ki se tako zanimate za narodne stvar, čast pa tudi takemu društvu, ki navdušuje narod v toliki meri in vzbuja v njem narodno zavest!

Iz Teharja. (Sprejem in predstava novega župnika.) V torek, dne 8. marcija bil je za vso Teharsko župnijo slovesni dan, kajti preselili so se k nam iz Sevnice novo imenovani naš župnik in knez. škof. duhovni svetovalec, preč. gospod Anton Šibal. Popoldne, ura ravno dve odbije, ko pridrdra brzovlak v Celje, iz katerega stopijo naš novi župnik. Naš provizor, veleč. g. Karl Tribnik jih pozdravijo ter jih predstavijo na kolodvoru zbranim čč. gospodom: grofu Dzieduszycki, graščaku na Teharjih, Jožefu Pečnaku, odborniku okr. zastopa Celjskega in veleposestniku na Teharjih, županoma Valent. Kovaču in Poljaku, cerkvenim ključarjem in drugim. Potem se vsedejo župnik v grofovsko kočijo na stran grofa, ter se peljajo spremljani od še večih drugih kočij v svojo novo župnijo. Močni strel možarjev in zvonov glasovi naznanijo prihod novega župnika. — Pri lepo okinčanem slavoloku z napisom: »pozdravljen bodi, kateri pride v imenu Gopodovem«, je zbrana šolska mladež z gg. učitelji in mnogobrojno število župljanov. Belo oblečena deklica Pepica Stojanova pri slavoloku spoštljivo pozdravi novega župnika ter jim poda krasni šopek iz nježnih rožic. Očividno ginjeni se zahvalijo župnik za

tako prijaznost. Zdaj se podamo vsi v procesiji v farno cerkev; g. župnik opravi jo kratko molitvo ter v ginljivih besedah pozdravijo svoje nove farane, in se zahvalijo za slovesni vsprejem. — Na kvaterno nedeljo pa je bila slovesna predstava novega župnika. Cerkev bila je natlačena vernikov. Milostljivi opat Celjski, Franc Ogradi stopijo na pridiznico, ter v izvrstnem, jedrnatem govoru razkladajo dolžnosti faranov do svojega dušnega pastirja in dolžnosti dušnega pastirja do svojih faranov po besedah sv. pisma: »Kakor je mene oče poslal, tako vas jaz pošljem«. Po pridigi so služili prečastiti gospod župnik slovesno peto sv. mašo. Bog nam ohrani novega prečast. gospoda župnika še prav mnogo let, da bi v najboljem zdravju vodili in pasli njim izročene ovčice Teharske župnije. Pri tej priložnosti naj še omenim, da verno katoliško ljudstvo časti in bo zmiraj v visoki časti imelo duhovnika, ki iz katoliškega stališča brani in zagovarja pravice sv. katoliške cerkve, naj tudi liberalni časniki pisarijo, kar jim ljubo in drago.

Iz Gotovelj. (Pojasnilo). V številu 10. čitamo o neki volitvi, ki bi se bila vršila pri nas. Ali to ni nikakor volitev občinskega župana, ampak fantje imajo v Gotovljah in na večih krajih v dolini neko šaljivo navado, da izvolijo tega, ki v letu spravi največkrat kaj neresničnega na dan, na pust za šaljivega župana, in na pepelnico dobi le-ta škrinjico s kacimi listinami. Ker pa pisatelj ovih vrstic po svoji neprevidnosti ni pravega imena pogodil in bi se s tem možu in narodnjaku dobro ime kratilo, usojam si izpregovoriti, da je omenjeni g. Anton Zvižaj pri tem častnem imenu popolnoma nedolžen. Dostavim še samo, da bi to častno ime in škrinjica pristojala najbolj onim fantom, kateri so spravili to nepriliko na dan.

Iz Ormoža. — Pozno sicer poročam, vendar boljše nekaj ko nič, pravijo, zatoraj prosim še pazljivosti svojemu dopisu, kakor bi mu bila pred tednom dnij. Čitalo se je po večih časopisih, da so naše narodnjakinje osnovale žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda in da nameravajo društveno delovanje začeti z 21. februarjem 1892. Namenil sem se cenjenim bralcem »Slov. Gospodar-ja« poročati o tej otvoritvi, blago izvolijo naj mi pa oprostiti vrle Ormoške dame, da zakasnjeno poročam o tem, pa zanaša se jeden na družega in konečno pa kesa se vsak, ker ga je to zaupanje varalo. Živahno gibanje opazovalo se je po našem mesteci dne 21. febr. 1892. Ob 10. uri zjutraj bila je župna cerkev natlačena ljudstva, ki so molile, za prosep novega branika proti ponemčevalnemu navalu. Veličastno odmevalo je po cerkvi izborna petje pevcev ormoške čitalnice. Popoldne ob 4. uri zbralo se je 23 dam v prostorih Ormoške čitalnice. Gospica Tilika Freuensfeldova otvorila je zborovanje s prisrčnim pozdravom na navzoče ter značila zborovanje sklepčnim. Poročala je v marljivo sostavtjenem poročilu o delovanji osnovnega odbora. Z veseljem vzelo se je na znanje, da se je že nad 50 dam oglasilo k pristopu. Vršila se je volitev, ter bile so enoglasno izvoljene: gospa Roza Mikl, predsednici, gospodičina Tilika Freuensfeld, zapisnikarici in Marija Sova, denarničarici, namestnicam pa gospa Amalija Vrtnik, predsednice namestnici in gospica Terezija Magdič, zapisnikarice namestnici ter Tilika Kandrič, denarničarice namestnici. Novo izvoljena predsednica je za tem v jedrnatem govoru pozdravila navzoče ter prosila je ne samo z besedami, temveč tudi djansko podpirati v njenem poslu. Ko se je zborovanje zaključilo, vršila se je veselica. In zopet se je tu pokazala novoizvoljena predsednica na pravem mestu, ker z iskremimi besedami prozdravila je ogromno število odlične gospode, ki se je zbrala v čitalničnih prostorih. Predstavljanje veseloigre »Ultra« pozročilo je oběvo zadovoljnost in

pohvalo. Res čuditi se je moral človek gledaje to pre-mišljeno, izurjeno kretanje naših diletantov. Mislil se je opazovalec prestavljenim v gledališče večjih mest. Lavorik seveda nij bilo našim cenjem igralkam in igralcem, pač pa burno ploskanje naj jim bode zapotovilo, da tudi mi znamo ceniti njihov trud in zmožnost. Po »Ultri« pozdravil je, kakor tudi že pri otvoritvi predsednik Ormoške čitalnice, velezasluženi gospod dr. Geršak, v krasnih besedah občinstvo ter prečital več brzojavov, ki so podružnici dopovali »Slovenija«, ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu« in ista »v Šent-Jurji«, g. Anton Trstenjak v Ljubljani in drugi. Izborna petje slavčkov Ormoške čitalnice poveličevalo je nepozabni večer, ko se je izvestno vsakdo čutil srečnega v zavesti, da je med svojimi. Konečno še je priredila Ormoška čitalnica svojim gostom veselico. To bilo bi v širih potezah malo poročilo o otvoritvi naše ženske podružnice, kajti sijajna otvoritev vršila se bode še-le enkrat po velikinoči. Pa tudi zdaj opazovati je jako živahno gibanje nove podružnice. Kakor sem čul, broji že nad 65 društvenc in odposlalo se je že družbi v Ljubljano nad 100 gld. Končujem svoje poročilo z besedami našega pesnika Božidara Flegeriča, koje je v svojem »pozdravu« beležil novej podružnici:

„Podružnica Vaša povsodi na glas
Veselje obeta.
Bog živi Vas, narodne žene, dekleta!“

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. Nj. veličanstvo svitli cesar se je vrnil v terek iz Miramara na Dunaj, svitla cesarica pa se je peljala na otok Krf. — Deželni zbor za nižjo Avstrijo na Dunaji je sklenil resolucijo do vlade, naj skrbi, da se šola po zimi o hudem snegu olajša otrokom, ki imajo dolžjo pot do nje, na pol dneva. Za letos pride pač že prepozno in kaj bode drugo leto, ne zna nihče. — Izvedenci, katerih menjenje poizveduje minister za državne finance, so blizo vsi za »zlato veljavo«; ako dobimo nov denar, naj pa se vpelje »krona« ki je vredna pol goldinarja, le-ta pa naj izgine! Za kaj da se odloči nazadnje vlada, ni še moči vedeti.

Češko. V deželnem zboru v Pragi predlaga vlada novo volilno postavo; po njej dobijo Nemci 92, Čehi pa 163 poslancev, v številu zadnjih pa je 54 za veleposestvo. Predlogi vlade »o spravi« so sedaj v rokah odseka 24 udov in težko, če bode kaj iz njih.

Štajarsko. Zadnji četrtek je bilo v deželnem zboru volitev deželnega odbornika; poslanec dr. Radaj je predlagal, naj se izvoli kateri izmed slov. poslancev, toda zastoj, kajti volilo je 39 nemških poslancev Nemca dr. Reicherja, posl. Jerman pa je dobil samo 16 slov. in nemških glasov. Tako se nam deli pravica v Gradci! — Iz tega, da se c. kr. kmetijska družba štajarska prelevi v c. kr. kmetijski urad in c. kr. kmetijski svet, ne bode brž nič, saj pa tudi ni treba take premembe, ki je draga, po vrhu pa še nevarna.

Korosko. Slov. kmetje imajo v deželnem zboru samo dva poslanca, župnika Einspielerja in župana Murija; prvega pa se bojé nemški poslanci tako, da ga še ne marajo voliti v kak odsek in sodimo, da ne brez uzroka, kajti on bi jim gotovo v marsičem »zmešal štreno«. — Nova železnica ima iti po Ziljski dolini in sicer od Podkloštra tje do Sv. Mohorja. Se ve, da bode tudi na njej vse le nemško.

Kranjsko. Narodni poslanci so v Ljubljani tako

polni sloge, da jim ni več kluba treba. V resnici, prav je, če se jim posmehuje nemška in druga nam sovražna gospôda. — Pri prošnji vodje dež. kmetijske šole na Grmu, naj mu dež. zbor dovoli priboljška ali kakor se temu pravi, »remuneracije« 500 gld. Človek jo privoščil rad marljivemu vodji, primanjkljaj bôde pa pač v oči pri vsakem gospodarstvu.

Primorsko. Več let je v Gorici prepričani za voljo starega pokopališča, sedaj se na njem pozida cerkev, ki vsprejema do 2000 ljudij. — »Nova Soča« je doslej mežikala liberalcem in ker ne mara več tega, ima pa sedaj z njimi sitne pa malo vredne prepire.

Tržaško. Mestni zastop v Trstu čuti, da še ima premalo uradnikov, ki dobé visoko plačo; misli pač tako spraviti še več »vročih« Lahov do boljšega kruha. Očitno je, da s tem ne odpravi primanjkljaja, ki ga kaže vsako leto proračun za potrebe mesta. — Javna skladišča t. j. hiše, v katerih se kopiči razno blago, kar ga je na odajo, so neki mestu bolj na škodo, kakor na korist.

Istersko. V deželnem zboru imajo laški poslanci večino in vsled tega ne volijo hrv. poslancev v noben odsek. Podobni so torej čisto nemški gospôdi v Koroškem dež. zboru.

Hrvaško. Na Reki sta se sprla Hrvat dr. Barčič in Madjar Schoedel ter sta se bila v dvoboju. Kroglja je zadela dr. Barčiča in mu je izpihnila luč življenja. Kedaj bode že vendar konec teh »gosposkih pobojev!«

Ogersko. Kakor je znano, ne mara grof Apponyi in njegova stranka več duvalizma ter dela na »osebno unijo«, to je, da postane ogerska država čisto za-se in ima z našo državo le še tistega vladarja, toda on naj bode pri nas cesar, pri Ogrih pa samo kralj! Upamo, da ne pride do tega in tudi večini Madjarov nič ne ugaja, vsaj še ne doslej.

Vunanje države.

Rim. Višja katoliška gospôda rada prosi, ako je kdo izmed njih nevarno bolan, sv. očeta Leona XIII. za papežev blagoslov; tako o svojem času nadvojvoda Franc Salvator in sedaj žena c. kr. poslanika v Rimu, grofinja Kuefstein.

Italijansko. V državnem zboru v Rimu bi nekaj gospôde rado znižalo carino na vino in sicer iz tega namena, da ga znižajo tudi druge, izlasti naša država na laško vino. Doslej pa še neki vendar-le ni mogoče, da se carina zniža; v tem oziru nič ne dene, če ostane na obeh straneh pri stari.

Francosko. Hude čase ima sedaj predsednik republike, Sadi-Carnot, kajti možu preseda vedna vojska zoper katoliško cerkev ali kar je pravih republikancev, le-ti se živé prav iz te vojske in vsa modrost leži pri njih v psovanji na sv. cerkev. — V neki vojašnici v Parizu je razpočila patrona iz dinamita in je napravila veliko strahú, na zidovji pa le malo škode, vendar pa je znamenje, da se nevarnost bliža.

Angleško. Blizo v vseh rudnikih so rudarji odrekli delo in njih število znaša neki do 300.000 glav. Ali bodo s tem kaj dosegli? Težko, kajti vlada pazi ostro na-nje in brez nje je zastoj pričakovati vzboljšanja za delavce.

Nemško. Cesar Viljem II. je zbolel, vendar pa ne tako, da je bolezen nevarna. — Vojvodi Cumberland, sinu pok. kralja Hannoveranskega, izplačuje poslej nemška država obresti od premoženja, katero si je ona prisvojila v zadnji vojski — po tisti pravici, ki se ji pravi »sila.« — Umril je veliki vojvoda Hessena, naslednik mu je sin, Ernest Ludvik. Oče je bil v rokah liberalcev.

Rusko. Grof Tolstoj je sloveč pisatelj; toda ruski vladi se dozdeva, da mala preveč »na črno« in vsled tega gleda ostro na njegove spise. Sedaj je govorica, da

so grofa celo zaprli. Kaj pa je resnice na tem, izve se le težko iz dalnje Rusije le-sem, »v našo grabo«.

Srbsko. Prejšnji metropolit v Belem Gradu, Teodozij je umrl; on je odločil svoje dni, da sme kralj Milan dati slovo svoji ženi, kraljici Nataliji. Njegovo ime ostane pač v zgodovini, toda ne v »blagem spominu«.

Tursko. Sultan je našel v zadnjem trenutju »dla-ko« v pismu, v katerem imenuje novega vladarja v Egiptu ter noče podpisati pisma, češ, da se daje praveč pravice khedivu. Ni pa dvoma, da nazadnje vendar-le podpiše, saj ni mogoče, da še dobi kedaj sultan vlado v Egiptu nazaj, v svoje roke.

Afrika. Kardinal Lavigerie v Algiersu, znani bojni za prostost sužnjev, ima brž največjo škofijo sveta, kajti njemu stojé štirje pomožni škofje na strani. S tem pa ne rečemo, da ima njegova škofija največ katoliških prebivalcev; teh je le malo, toda raztreseni so po širokem svetu.

Amerika. Razstava v Chicagu bode črez vse velika, ako jo sodimo po državah, iz katerih pride blago na razstavo. Kolikor se sodi, pošlje ga blizo vsaka država iz stare Evrope in se ve, da tudi vse iz novega sveta.

Za poduk in kratek čas.

Kako se je nemškutar izpreobrnil.

(Prizor iz kmečkega življenja. Napisal J. Sattler.)

(Dalje.)

Lipe. Ljubi oče, vi veste, da se vam nisem nikdar upiral. Četrta zapoved mi je bila vedno sveta; v tej stvari pa vas ne morem ubogati; Micko, ali pa nobene!

Križan. Zakaj bi si ne vzel Gabrove Dore? Ona dobi lep vinograd in še kaj denarja.

Lipe. Ne morem. Dora in njen oče sta nemškutarja; takih pa ne maram. Zato imam Micko tako rad, ker je pridna Slovenka . . .

Lena. In pametna je, da malo takih, lepo doto bo tudi imela.

Križan. (Vdari jezno z ного ob tla.) Hudir, ti si mi pokvarila fanta! Zato sta si vedno naročevala tiste Merkurjeve knjige? Ko bi jaz vedel, kam to pride, izbil bi vama že davno to neumnost iz glave; s knjigami bi pa zakuril v peči.

Lena. Prosim te lepo, mož, ne govori tako! Ko bi ti čital slovenske knjige in poslušal razumne ljudi, ne pa sovražnikov naših, mislil bi celo drugače. Vedel bi, da to ni neumnost, če ljubiš tisti jezik, katerega so te mati učili, v katerem moliš in katerega poslušas v cerkvi.

Križan. To so čenče babje, s katerimi hočeš kahliti domači mir.

Lena. Ti veš, da ti nisem nikoli oponašala tvojega nemškutarstva. Ogibala sem se vedno vsake prilike, ki bi utegnila le količkaj napraviti svajo v hiši. Ljudje so se nam posmehovali in kazali na nas, češ, glejte nemškutarje! Bolelo je naju to z Lipetom; vendar sva molčala zaradi ljubega mirú. Molila sva in upala, da boš sam spoznal še svojo lepoto.

Križan. Spoznal sem davno že, da ni treba teh novotarij, katere so šil izmislili slovenski bedaki.

Lena. Izmisli si tega nihče ni. Ljubezen do mile domovine gorela je vedno v človeškem srcu; prižgal nam jo je Bog sam. Nasprotniki naši bi jo, se ve, da

radi ugasili, pa je ne bodo; plamti od leta do leta bolj žarno.

Križan. (Togotno.) Ne blebeči mi toliko; to je nespametno govorjenje!

Lena. Ni nespametno, ne! Nespameten in hudoben je pač tisti človek, ki tolče povsod in brez potrebe svojo ubogo nemščino, materni jezik pa zaničuje. Tako mi pravi razum, če tudi sem slaba ženska...

Lipe. In tako misli dandanes ves pošten svet. Glejte, oče, koliko se je izpremenilo od mladosti vaše! Za mladih vaših let slovenski kmet ni znal, da mora vsak človek svoj jezik ljubiti in spoštovati, drugače ni vreden, da je na svetu. Tedaj naš jezik ni imel nobene pravice; nemškutarilo se je v šoli in pri gosposki. Slovenec se je začel sramovati svojega jezika, ker je videl, da se potiska v kot. Vrh tega pa se je bal gospóde iz onih časov, ko je še tlaka pela. Zdaj je pa vse drugače. Mi imamo v našem cesarstvu ravno tiste pravice, kakor drugi narodi; naš jezik velja ravno toliko, kakor vsak drugi. Slovenec se je zavedel teh pravic; zato pa hoče biti gospod na svojih tleh, ne hlapec. V tem nas ne bode nihče oviral, ne »südmärk«, ne »šulverein« in ne nemškutarji, če tudi počijo od jeze.

Križan. Zdaj pa imam že dosti tega. Tvojih naukov ne potrebujem. Mislíš-li, da se bom izpreobrnil na stare dni in šel med kočarje? Sram bi me bilo. Ali ne vidiš, da imamo mi najlepše hiše in najboljše kmetije?

Lipe. Oče, vi se varate. Ni res, da bi narodnjaki bili sami kočarji in pastirji. Povejte mi, kdo je v naši župniji imovitejši od Brdnika? Sicer pa dobro veste, kako globoko tičijo nemškutarji v dolgéh. Njih lepe hiše so le pobeljeni grobovi. Zunaj lepe, znotraj gnjile.

Križan. Vendar mi več veljamo, kakor Brdnik in vsi vaši kočarji vkup. Koga spoštuje nemška gospóda? Kam zahaja najrajši? Ali ne k nam? Nas pozdravljajo; nas časté na ulici in po uradih. Nas povsod prezirajo; z vami neče nikdo govoriti. Gospóda piše vse nemški; celo po vaséh vidiš le nemške napisе.

Lipe. Žal Bog, da je dozdaj tako bilo; zakrivili so to iz večine nemškutarji. Marsikaj bi se že davno obrnilo na boljše, ko bi bili vsi iskreni narodnjaki...

Lena. In ko bi ne imeli med seboj takšnih ljudi, ki zaničujejo samega sebe, ki služijo tuji sebičnosti in pljuvajo v svojo skledo. Oh kako je to žalostno in sramotno! Ti ljudje so podobni izpridenemu sinu, ki tepta svojo mater in jo surovo suva čez prag.

Križan. (Jezno.) Si že zopet začela prazno slamo mlatiti? Jaz ostanem pri tem; nemščina nam je potrebna. (Dalje prih.)

Smešnica. Fijakarju sterc si kedaj konj nogo in on se hitro pelje po živinozdravnika, ali ne najde ga doma, da-si ga že v tretje išče. Nazadnje pa pride zdravnik vendar-le gledat konja, toda ni mu bilo več pomoči. »Konja«, reče tedaj možu, »konja dajte h konjedercu in meni gre za pot 50 kr.« »Tako?« zategne fijakar, »za eno pot tedaj gre Vam 50 kr., meni pa po takem za tri 1 gld. 50 kr., če mi torej daste en gld., pa sva si bot«.

Razne stvari.

(Imenovanje.) Gosp. Anton Frass, pristav c. kr. okr. sodnije v Celovci, pride za sodnika c. kr. okr. sodnije v Kozjem.

(Beseda.) Slov. čitalnica v Mariboru priredi svojim udom v soboto, dne 19. marcija »besedo« t. j. veselico s petjem in igro »Klobuk«. Kdor ni ud čital-

nice, lahko se pridruži znani rodbini, ako ga predstavi ona odboru za »gosta«.

(Hranilnica in posojilnica v Spodnjem Dravogradu) ima svoj letni občni zbor dne 27. sušca 1892 ob treh popoldne v gostilni »pri Rabiču«. Vspored: 1. Pregled računa za leto 1891. 2. Volitev novega odbora in 3. Razni nasveti. K obilni udeležbi vabi

Odbor. (Obrestna tabelica) za slovenske posojilnice, po kateri se praktično in natančno računajo obresti na 4, 4¹/₂, 5, 5¹/₂ % od enega dne do 6 mesecev — od enega goldinarja — sestavlja g. P. Simon, revisor slov. Posojilnic — dobi se po nizki ceni v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

(Zdravništvo.) Da ni zdravnikov na deželi, vemo, ali kako jih tje dobimo? To vprašanje namerava rešiti štajarski deželni zbor po postavi, ki jo pripravlja, ali z njo mu ne hodi nič kaj dobro. Gola postava tudi ne pomaga veliko.

(Imenovanje.) Poročnik v c. kr. rezervi, g. dr. Janko Babnik, pristav c. kr. okr. sodnije v Logatci, je imenovan za nadporočnika-avditorja.

(Deželna gimnazija) na Ptuji je, kakor se kaže, šola za ponemčevanje naših mladeničev, ali vsaj deželni odbor v Gradci jo dela za tako ponemčevalnico. Našim gg. poslancem priporočamo pa to gimnazijo še posebej, kajti njej je bil »oče« Miha Herman, prvi slov. poslanec v deželnem zboru. Da bode iz nje kedaj ponemčevalnica, tega pač on ni mislil nikoli.

(Zaroka.) Grofica Marija Waideck, hči pok. nadvojvode Henrika, zaročila se je z vojvodo della Grazia. Tega rodbina živi na graščini Brunnssee na slov.-nemški meji, ne daleč od Maribora.

(Ljudskih šol) imamo v naši deželi, na Štajarskem 555 nemških, 201 slovenskih in 45 mešanih. Celi dan se podučuje na 639 šolah, na 104 pa pol dneva in na 58 nekaj časa celi dan, nekaj pa le pol dneva. Ne znamo, ali so všteli med nje tudi šole, ki jih vzdržuje šulverein. Za-nje velja nekt posebna postava.

(Slovstvo.) Gospod T. Turkuš, profesor na višji realki v Gradci, izdaje »Črno Goro«, povest o cerkvi Matere božje pri Ptuji in jo posvečuje mil. knezoškofu dr. Mih. Napotniku. Zvezček stane s pošto vred 20 kr. in se naročuje pri njem: Gradec, Lessingstrasse 22.

(Ošpice) razsajajo v Ormoškem okraji in so vsled tega zaprli ljudske šole v Ormoži, pri Veliki nedelji in pri Sv. Miklavži. Otroci tudi mrjó vsled te bolezni.

(Influenca) zglasila se je v zadnjem času po vaséh doli od Ormoža. Loti se »ne bodi je treba« veliko ljudi, ali ne sliši se, da bi doslej bila koga spravila pod grudo.

(Nov patron.) Deželni glavar v Celovci, g. dr. Erwein, pripisuje nemškemu šulvereinu imenitno službo »patrona« ali varuha avstrijskih Nemcev in razni deželni zbori plačujejo mu v resnici na leto večjo ali manjšo mezdo, tako spodnjeavstrijski 2000 gld. in tudi štajarski enako.

(Na vešala) obsodili so potepuha Ivana Kušter, doma iz Mal. Bišča na Hrvaškem. Nesrečni fanté je tiral od očeta novo oblačilo, ali ker mu ga ta ni mogel kupiti, ustrélil je nesrečni sin na-nj, da se je pri priči oče zgrudil mrtev na tla.

(Izselitev) v Ameriko je vabljava in se tje posebno iz Hrvaškega seli veliko ljudi, najbolj mladih. Te dni pa so prijeli dva na Zidanem mostu in ju izročili okr. sodniji v Laškem trgu. Mladenica bi se bila rada odtegnila »beli suknji«.

(Žganjepivcem.) V nekem gradu blizu mesta Königsberga na Pruskem pretakali so žganje iz velikega soda. Goščo potočijo v vedrico in postavijo na kraj

poleg hleva, da bi se sčistila. Ko pa se žene živina na vodo, pride vol do one vedrice in jo izprazni do dna; potem gre še h koritu, se napije vode, in se z drugo živino povrne v hlev. Ali čez nekaj časa je tako pijan, da začne strašno mukati in kakor divji z rogovi in z nogami tlak razkopava ter buta z glavo ob steno, dokler se ves omamljen ne zgrudi na tla. Celih 30 ur ležal je, kakor bi bil poginil; ko se predrami, pa je tako slab, da mu še klaja ne diši. Še le po nekaterih dneh zopet okreva. Kraja pa, kjer se je bil napil žganjice, ogiblje se od tistega časa že od daleč.

(Morilca) revnih dekel na Dunaji, Fr. Schneider in njegova žena sta bila obsojena oba to zimo na smrt. Moža so dnes, dne 17. marcija obesili, njegova žena pa ostane čas življenja »pod ključem«.

(Žvižgan govor.) Prebivalci otoka Goméra na severno zahodni strani Afrike se poslužujejo španščine, vendar pa jih Španjec ne razume, ker vteknejo dva prsta v usta in tako žvižgajo, kedar govorijo.

(Vinogradov) imamo na Štajarskem pri 34.000 hektarov, toda sedaj jih je trtna ušica vničila že nad 6000 hektarov.

(Tatvina.) Iz župnišča pri Sv. Petru pod Sv. gorami je strgar Fr. Hapuh ukradel zlato uro, tatú so pa

v Dražah na Hrvaškem že ujeli. — Na cesti iz Ljutomeru v Ključarovec je napal v noči 23. februvarija težak Vinko Ritonja mater tamošnjega konjederca ter ji je vzel mošnjico z blizo 70 gl. Tudi tega so že djali v Ljutomeru pod ključ.

(Stekel pes) pritepel se je bil une dni v Središče ter je več psov ogrizel. Na srečo pa ga je neki kmet videl ter ga je pobil, predno se je lotil kacega človeka.

(Žejni tatje.) Pri Sv. Bolfanku na Kogu so vlomili tatje v noči 8. na 9. marcija v klet posestnika Stiberca ter so mu odpeljali več polovnjakov vina.

(Duhovniške spremembe.) Naše poročilo v zadnjem listu ni bilo po vsem resnično, kajti č. g. Matija Škorjanec, kaplan v Vojniku, gre za nekaj časa na enako mesto v Vitanje, ne na Ribnico in č. g. Jakob Merc, kaplan v Ribnici, ostane na svojem mestu. Č. g. Jakob Tajek, kaplan v Slov. Bistrici, pa gre na pomoč bolnemu župniku, č. g. Val. Tamše na Prihovo.

Loterijne številke.

Gradec 12. marcija 1892: 77, 63, 35, 32, 69
Dunaj » » 66, 69, 45, 43, 21

Vabilo

k občnemu zboru okrajne posojilnice v Ljutomeru, ki bo v nedeljo, dne 20. marcija t. l. v šolskem poslopji.

Dnevni red:

1. Račun za leto 1891 z določilom o pridobičku in odvezi načelstva zastran tega računa;
  2. Izločitev nekaterih udov;
  3. Nadomestjenje petih udov nadzornega svetovalstva;
  4. Volitev treh udov v cenilno komisijo.
- V Ljutomeru, dne 7. marcija 1892.

Načelstvo.

Vabilo

k občnemu zboru Ormoške posojilnice, registrovane zadrage z neomejeno zavezo, ki bo v nedeljo, dne 27. marcija 1891 ob 11. uri predpoldne v čitalnici Ormoški.

Dnevni red:

1. Poročilo predstojnikovo, polaganje kónečnega računa in bilance za leto 1891.
2. Poročilo nadzorstva o računih in bilanci za leto 1891.
3. Predlog predstojništva in nadzorstva, naj se čisti dobiček izroči združnemu premoženju.
4. Sprememba združnih pravil.
5. Volitev predstojništva in nadzorništva.
6. Predlogi.

Drugo vabilo.

Ako ob zgoraj navedeni uri ne bi bilo za sklepanje dosti navzočih udov, se koj s tem vabilom za ta slučaj nesklepčnosti prvega zborovanja odredi v smislu § 33. združnih pravil drugo zborovanje na isti den 27. marcija 1891 ob 3. uri popoldne na istem mestu in z istim dnevnim redom, kakor je spredaj za prvo zborovanje odločen.

Ormož, dne 7. marcija 1892. 2-3

J. Vertnik,
knjigovodja.

Dr. J. Geršak,
predstojnik.

Kovačnica

na Murskem polju se z orodjem in stanovanjem vred da v najem. Več pové uredništvo „Slov. Gosp.“ 4-5

Posojilnica v Pišecah.

Pri zborovanju, dne 28. februvarija ni bilo za sklepanje dosti navzočih udov, vrši se torej drugi občni zbor, dne 27. marcija ob 3. uri popoldne.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzornikov o letnem računu;
2. Izvolitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika;
3. Razni predlogi.

Načelstvo.

Slavnemu glavnemu zastopu zavarovalnega društva franco-hongrolse v Gradcu.

Vsled požara z dne 11. februvarija 1892 povzročeno škodo plačali ste mi tako točno, da Vam za ročno izplačanje zavarovalne svote najtoplejo zahvalo izrekam.

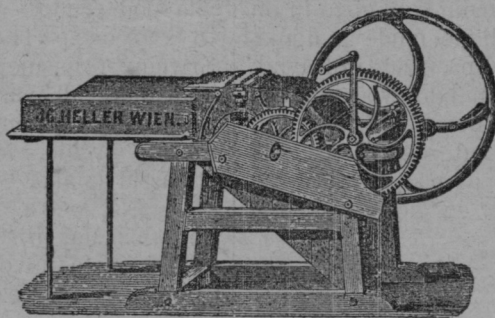
Ostrožno pri Celji, 7. marcija 1892.

Franco Gaberšek, m. p.

Razumnim možem

v starosti od 25 do 40 let, neoženjenim in krepkim, popolnoma večšim slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi, z neomadeževanim dosedanjim življenjem in v popolnoma urejenih finančnih razmerah, ponuja se priložnost pri primerni porabljenosti in izvrstnem vedenju zagotoviti si gotovo in trajno eksistenco s tem, da prevzamejo mesto **potovalca**, združeno s plačo in postranskimi dohodki, kateri službi se pa imajo izključno in odločno posvetiti. — Oglasé naj se pa le take osebe, ki ustrezajo **vsem** stavljenim nalogam z **jednakomerno** pridnostjo in **odločno** vstrajnostjo pri sicer neoporečnem vedenju. — Ko bi prositelj morda ne mogel poganjati se za **mesto potovalca**, a bi bil v stanu **pri svojem poklicu** radi **postranskega zasluzka** delovati, ima tudi priložnost pridobiti si **znaten** tak postranski zaslužek, ki se **vedno** večša in mnogo let traja. — Lastnoročno nemški in slovenski pisane prošnje, katerim je treba pridejati **prepise spričeval** in reference, naj se pošljejo pod „201.191“ v Gradec poste restante.

Vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo,

mlatilnice, čistilnice za žito, trierje, slamoreznice, mline za sadje, stiskalnice za sadje in vino, za grozdje, kakor vse druge stroje in priprave za kmetijstvo, vinarstvo in sadjerejstvo itd. priporoča v najnovejši in najboljši obliki, po ceni:

IG. HELLER, DUNAJ,

^{2/2} Praterstrasse 78.

Illustrirani zapisniki in pohvalna pisma v hrvatskem, nemškem, laškem in slovenskem jeziku po zahtevanju brezplačno in franko. — Čas za poskušnjo — garancija, ugodni pogoji.

Zopet znižane cene!

1—20